

E. O.

"Scientific Change. Historical Studies in the Intellectual, Social and Technical Conditions for Scientific Discovery and Technical Invention, from Antiquity to the Present", A. C. Crombie, London 1963 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 9/3-4, 407-408

1964

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

z niej dobitnie, iż Wyższa Szkoła Rolnicza w Krakowie wyrządziła sobie samej istotną szkodę, odmawiając autorom o tak poważnych kompetencjach dostępu do akt wydziału za okres 1945—1953.

Marian Wachowski

Z HISTORII TECHNIKI RAKIETOWEJ

Katedra Sprzętu Mechanicznego Politechniki Warszawskiej, kierowana przez prof. Zbigniewa Pączkowskiego, wydawała w latach 1956—1963 pod jego redakcją dwa powielane wydawnictwa nieperiodyczne: „Technikę Rakietową”, publikującą prace oryginalne (łącznie ukazało się 13 zeszytów), i „Przegląd Techniki Rakietowej”, poświęcony tłumaczeniom prac obcych (łącznie ukazały się 53 zeszyty). Zamykając tę działalność redakcja poświęciła ostatni zeszyt „Techniki Rakietowej” podsumowaniu swego dorobku oraz dziejów techniki raketowej w Polsce.

Znajdujemy więc tu z jednej strony bibliografię prac drukowanych w obu wydawnictwach (łącznie z indeksem rzeczowym oraz wykazami polskich autorów i tłumaczy), z drugiej zaś — krótki szkic *Kilka przyczynków do historii techniki raketowej w Polsce* oraz bibliografię prac o technice raketowej w języku polskim i prac autorów polskich w językach obcych od czasów najdawniejszych do 1962 r.

Bibliografia ma częściowo charakter rozumowany, dając dla dzieł starszych i ważniejszych krótkie wyjaśnienia o treści i znaczeniu pracy. W bibliografii tej nie uniknięto pewnych pomyłek i przeoczeń. Tak np. do prac w języku polskim zaliczono niesłusznie kroniki Długosza oraz opisane przez dra T. Przypkowskiego¹ notatki Walentego Sebischa (omyłką drukarską jest podanie brzmienia tego nazwiska jako Sebich). Przeoczono natomiast pierwszą bodaj polską pozycję astronautyczną, zajmującą się również raketowym napędem podróży kosmicznych — artykuł prof. Romana Gostkowskiego *Ein moderner Ikarus* ogłoszony w „Die Zeit“ w 1900 r.² Usterki te nie mogą jednak, oczywiście, przesłaniać znaczenia i użyteczności ogłoszonej bibliografii.

Eugeniusz Olszewski

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE

Scientific Change. Historical Studies in the Intellectual, Social and Technical Conditions for Scientific Discovery and Technical Invention, from Antiquity to the Present, edited by A. C. Crombie. Heinemann, London 1963, s. XII + 896.

W lipcu 1961 r. odbyło się w Oksfordzie sympozjum międzynarodowe na temat czynników postępu naukowego*. Po dwu latach materiały tego sympozjum zostały opublikowane w grubym tomie pod redakcją organizatora sympozjum, wykładowcy historii nauki na uniwersytecie w Oksfordzie, A. C. Crombiego. Zawierając zarówno referaty i koreferaty, jak i wypowiedzi w dyskusji, tom dzieli się na dziewięć części odpowiadających kolejnym posiedzeniom sympozjum. Trzy pierwsze części obej-

¹ Por. np.: T. Przypkowski, *Dowody wczesnego stosowania rakiet na ziemiach polskich*, „Astronautyka”, nr 1—2/1959.

² Por.: S. Furman, *O astronautyce przed pół wiekiem*, „Problemy”, nr 10/1959.

* Por. obszernie sprawozdanie z tego sympozjum w nrze 4/1961 „Kwartalnika”, s. 721—725.

mują kolejno zagadnienia nauki starożytnej, chińskiej i średniowiecznej; czwarta — problemy socjologii nauki; trzy następne poświęcone są tworzeniu się współczesnej nauki — odkryciom fizycznym, biologicznym oraz organizacji nauki i techniki; część przedostatnia omawia historię nauki jako dyscyplinę uniwersytecką, a ostatnia — problemy historiografii nauki.

Polskę reprezentował na sympozjum prof. E. Olszewski i dwie jego wypowiedzi dyskusyjne zostały zamieszczone w publikacji.

E. O.

SERIA WYDAWNICTW JUBILEUSZOWYCH UNIwersYTETU Jagiellońskiego

W związku z jubileuszem 600-lecia staraniem Uniwersytetu Jagiellońskiego ukazały się następujące wydawnictwa:

Inwentarz akt Senatu i władz nadrzędnych oraz Wydziałów Uniwersytetu Jagiellońskiego (1796—1849). Opracowała Anna Żeleńska-Chełkowska. 1962; Adam Bochnak, *Les insignes de l'Université Jagellonne*. 1962; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej Nr 6001—7000*. Opracowali: Anna Jałbrzykowska, Jerzy Zathey, przy współudziale Zofii Łagodowej i Janiny Tyszkowskiej. Część I, 1962. Część II, 1963¹; *Inwentarz akt Senatu i władz nadrzędnych oraz Wydziałów Uniwersytetu Jagiellońskiego (1849—1939)*. Opracował Józef Zieliński. 1963; Mirosława Chamcówna, *Jan Sniadecki*. 1963; Ludwik Ehrlich, *Rektor Paweł Włodkowiec i jego walka w obronie praw polskich wobec krzyżaków*. 1963; Jadwiga Dianni, *Studium matematyki na Uniwersytecie Jagiellońskim do połowy XIX wieku*. 1963; Józef Buszko, *Spoleczno-polityczne oblicze Uniwersytetu Jagiellońskiego w dobie autonomii galicyjskiej (1869—1914)*. 1963; *Wydział Filologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego. Historia Katedr*. Praca zbiorowa pod redakcją Witolda Taszyckiego i Alfreda Zaręby. 1964; Franciszek Bieda, *Józef Grzybowski — geolog*. 1963; *Patrząc ku młodości. Wspomnienia wychowanków Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Praca zbiorowa pod redakcją Kazimierza Wyki. 1964²; Zdzisław Kaczmarczyk, *Polska czasów Kazimierza Wielkiego*. 1964; Zygmunt Fedorowicz, *Henryk Hoyer młodszy*. 1963; Stanisław Czarniecki, *Zarys historii geologii na Uniwersytecie Jagiellońskim*. 1964; *Studia z dziejów Katedr Wydziału Matematyki, Fizyki, Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Praca zbiorowa pod redakcją Stanisława Gołąba. 1964; Kazimierz Maślankiewicz, *Jan Nowak*. 1964; Irena Kaniewska, Wacław Urban, Roman Żelewski, *Studia z dziejów młodzieży Uniwersytetu Krakowskiego w dobie renesansu*. 1964; Eugeniusz Rybka, *Four Hundred Years of the Copernican Heritage*. 1964; Władysław Szafer, *Zarys historii botaniki w Krakowie na tle sześciu wieków Uniwersytetu Jagiellońskiego*. 1964; *Studia z dziejów młodzieży Uniwersytetu Krakowskiego od oświecenia do połowy XX wieku*. Praca zbiorowa pod redakcją Celiney Bobińskiej. 1964; *Dzieje Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Praca zbiorowa. Tom I pod redakcją Kazimierza Lepszego. 1964. Tom II pod redakcją Kazimierza Opałka. 1964. Tom III, opracował Kazimierz Piwarski. 1964; *Historia Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Praca zbiorowa pod redakcją Henryka Barycza. 1964.

Mimo dużej liczby pozycji uderza brak wielu opracowań, których można było spodziewać się w związku z jubileuszem wszechnicy krakowskiej. Dotyczy to zwłaszcza życiorysów wybitnych uczonych, spośród których poza Pawłem Włodkowicem,

¹ Por. recenzję w nrze 2/1964 „Kwartalnika“.

² Por. notatkę bibliograficzną w niniejszym numerze „Kwartalnika“.